

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sn. İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Murat ÇAN

Samsun Milletvekili

1 Şubat – 13 Nisan 2025 tarihleri arasında ülkemizin 65 ilinde 16 meyve grubunu etkileyen zirai don afeti, binlerce üreticimizin emeğini ve bir yıllık alın terini yok etmiştir. Bu süreçte üreticilerimizin büyük bölümü sigortasız üretim yaptığı için tüm riskleri kendi sırtında taşımak zorunda kalmıştır. 14 Eylül 2025 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile, ÇKS’ye kayıtlı ve Tarım Sigortası bulunmayan üreticilere destek ödemesi yapılacağı açıklanmış; 20 Ekim itibarıyla 172.705 üreticiye toplam 13 milyar 221 milyon 664 bin 678 TL tutarında ödeme aktarılmaya başlandığı duyurulmuştur.

Ancak, Bakanlık açıklamasında ödemelerin ilk etapta yalnızca 44 ilde yapılacağı, kalan 21 ilin daha sonraki bir tarihte ödeme alacağı belirtilmiştir. Samsun ili, bu ilk etapta ödeme yapılan iller arasında yer almamaktadır. Oysa Karadeniz Bölgesi’nin en önemli tarımsal üretim merkezlerinden biri olan Samsun’da Terme, Çarşamba, Tekkeköy, Bafra, Vezirköprü ve Havza başta olmak üzere çok sayıda ilçede don zararı nedeniyle üreticilerimiz ağır kayıplar yaşamıştır.

Bu tabloya rağmen Samsun’un destek ödemelerinde ikinci plana itilmesi, iktidarın bölgesel eşitsizlikleri derinleştiren yaklaşımının yeni bir örneği olmuştur.

Bu tespit ve değerlendirmelerden hareketle;

- 1- Zirai don desteği ödemelerinin ilk etapta yapılacağı 44 il hangi kriterlere göre belirlenmiştir? Bu sıralamada zarar oranı, ürün çeşitliliği veya üretici sayısı gibi objektif ölçütler dikkate alınmış mıdır?
- 2- Samsun ili, yaşanan don afetinden ciddi şekilde etkilenmesine rağmen neden ilk etapta ödeme yapılacak iller arasına alınmamıştır?
- 3- Samsun’da söz konusu dönemde zirai don olayından etkilendiği tespit edilen üretici sayısı kaçtır? Samsun’daki tarımsal zarar miktarı (dekar ve TL bazında) ne kadardır? Bu üreticilerden kaç destek ödemesi almaya hak kazanmıştır?
- 4- Tarım sektöründe bölgesel eşitlik ve adalet ilkesine aykırı biçimde uygulanan bu ödeme takvimi, Samsunlu üreticilerin mağduriyetini artırmayacak mıdır?
- 5- İklim değişikliğinin etkileri her yıl daha yıkıcı hale gelirken, TARSİM kapsamının genişletilmesi veya sigorta prim desteğinin artırılması yönünde Bakanlığınızın yürüttüğü yeni bir çalışma bulunmakta mıdır?